

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦЭД

Мэдээлэл гаргах нь:

Мэдээлэл гаргагч: Монгол Улсын иргэн Ганбатын Батаа

Хаяг: Улаанбаатр хот, Баянзүрх дүүрэг, 26 дугаар хороо, "Мандала" хотхон, 320/5 дугаар байр, 246 тоот, Утас: 88108902.

Мэдээллийн агуулга: Улсын Их Хурлаас 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.4, 5.6 дахь хэсэг нь Үндсэн хуулийн холбогдох зүйл, заалтыг зөрчсөн тухай.

Мэдээллийн хууль зүйн үндэслэл: Үндсэн хуулийн Жаран зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, мөн зүйлийн 2 дахь хэсгийн 1 дэх заалт, Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг.

Мэдээллийн агуулга:

Улсын Их Хурал 2019 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр Монгол Улсын Үндсэн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж баталсан.

Уг нэмэлт, өөрчлөлтөөр Үндсэн хуулийн Гучдугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Ерөнхийлөгчөөр дөчин таван нас хүрсэн, сүүлийн таваас доошгүй жил эх орондоо байнга оршин суусан, Монгол Улсын уугуул иргэнийг дөрвөн жилийн хугацаагаар сонгоно" гэсэн заалтыг "Ерөнхийлөгчөөр тавин нас хүрсэн, сүүлийн таваас доошгүй жил эх орондоо байнга оршин суусан, Монгол Улсын уугуул иргэнийг зургаан жилийн хугацаагаар зөвхөн нэг удаа сонгоно" хэмээн өөрчилж, үүнтэй холбогдуулан Үндсэн хуулийн Гучин нэгдүгээр зүйлийн 7 дахь хэсгийн "Ерөнхийлөгчийг зөвхөн нэг удаа улируулан сонгоно" гэсэн заалтыг хүчингүй болгосон.

Ингэснээр Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөр сонгогдон ажилласан хүн, тодруулбал 2017 онд Ерөнхийлөгчөөр сонгогдож, өнөөг хүртэл ажиллаж байгаа Х.Баттулга нь Үндсэн хуульд орж баталгаажаад байгаа "зөвхөн нэг удаа сонгоно" гэсэн журмын хүрээнд 2021 оны Ерөнхийлөгчийн сонгуульд нэр дэвших боломжгүй болсон гэж үзэж байна.

Гэтэл Улсын Их Хурлаас 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хуульд Үндсэн хуулийн энэ журмыг огт харгалзаагүйгээгээс гадна, тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.4 дэх хэсэгт "Тавин нас хүрсэн, сүүлийн таваас доошгүй жил эх орондоо байнга оршин суусан, Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хуульд заасан бусад шаардлагыг хангасан Монгол

Улсын уугуул иргэн Ерөнхийлөгчөөр сонгогдох эрхтэй”, 5.6 дахь хэсэгт “Иргэний ...сонгогдох эрхийг хууль бусаар хязгаарлах, ...саад учруулахыг хориглоно” гэсэн агуулга бүхий зохицуулалтыг хуульчлан баталгаажуулж, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөр одоо ажиллаж байгаа Х.Баттулгад 2021 оны Ерөнхийлөгчийн ээлжит сонгуульд нэр дэвших эрхийг олгосон байна.

Тодруулбал Үндсэн хуульд нэмэлт өөрчлөлт орсноор Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид нэр дэвших хүнд “Тавин нас хүрсэн¹, Сүүлийн таваас доошгүй жил эх орондоо байнга оршин суусан², Монгол Улсын уугуул иргэн байх³” гэсэн 3 шаардлага тавигдаж байгаа бөгөөд эдгээр шаардлагыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөр одоо ажиллаж байгаа Х.Баттулга хангах нь нэн тодорхой юм.

Тиймээс Монгол Улсын иргэнийг “Ерөнхийлөгчөөр зөвхөн нэг удаа сонгоно” гэсэн журмыг огт авч үзээгүй, нэг удаа сонгогдсон хүнд дахин нэр дэвших боломжийг шууд олгох үр дагавар бүхий, “Тавин нас хүрсэн, сүүлийн таваас доошгүй жил эх орондоо байнга оршин суусан, Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хуульд заасан бусад шаардлагыг хангасан Монгол Улсын уугуул иргэн Ерөнхийлөгчөөр сонгогдох эрхтэй, иргэний энэ сонгогдох эрхийг хууль бусаар хязгаарлах, саад учруулахыг хориглоно” гэсэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.4, 5.6 дахь хэсгүүд Үндсэн хуулийн Гучдугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг илэрхий зөрчсөн гэж үзэж байна.

Иймд Үндсэн хуулийн биелэлтэд дээд хяналт тавих, чандлан сахиулах онцгой бүрэн эрхийн хүрээнд Улсын Их Хурлаас 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.4, 5.6 дахь хэсэг нь Үндсэн хуулийн Гучдугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг тус тус зөрчсөн болохыг тогтоож, холбогдох арга хэмжээг авч өгнө үү.

Улсын Их Хурлаас 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хуулийг хавсаргав.

МЭДЭЭЛЭЛ ГАРГАСАН:

Г.БАТАА

2021.01.20